

לאה צמל, עו"ד ונוטריון

אחמד חלאק, עו"ד

רחוב אבו עוביידה 2, ירושלים טל: 02-6273373 פקס: 02-6289327

תאריך: 27.11.2016

מספר תיק: בתים 13/13

לכבוד

יזהר יצחקי, רס"ן

ראש תחום מבצעים וזכויות אדם

לשכת היועץ המשפטי

ת"ד 5, בית אל 90631

טל: 02-9977071/711

פקס: 02-9977326

ח.ג.

הנדון: בית משפחת אבו שאהין – מחנה הפליטים קלנדיה
מחילה להחרמת הקומה השלישית
בג"ץ 8898/16

בשם העותרים הנני מתכבדת לפנות אליך בבקשת מחילה בעניין החרמת הקומה השלישית במבנה הקיים במחנה הפליטים קלנדיה. ההריסה כבר בוצעה, ולפיכך אין היא נכללת בבקשת המחילה. בדברנו על "החרמת הקומה השלישית" מדובר, איפוא, במצב בקיים, **בנפח ערטילאי מדומיין**.

כידוע, הוגשה עתירה נגז' פגיעה בבית הבנוי מחדש ובקשת המחילה באה בעקבותיה (בג"צ 8898/16).

ואלה נימוקי בקשתי:

א. החלק הכללי:

1. כידוע לכם, האלמנה ' עמאר, העותרת בבג"צ 7081/15 הינה בעלת המבנה במחנה הפליטים קלנדיה, אשר בדירה בקומתו השלישית התגוררה בשכירות משפחתו של המפגע אחמד אבו שאהין. משפחתה של בעלת המבנה כולה היא משפחת פליטים שמקורה בכפר דיר איוב ליד לטרון.

2. בשנת 1948 הגיעה המשפחה למחנה הפליטים קלנדיה, וקיבלה בית בן קומה אחת במחנה. בבית התגוררה האישה, בעלה ו-12 ילדיהם. במהלך השנים הוסיפו בני המשפחה עוד שתי קומות למבנה. שטח המחנה הועבר על ידי ממשלת ירדן לניהול UNRWA, סוכנות הסעד והתעסוקה של האומות המאוחדות.

3. מרבית ילדיה של הגב' התחתנו וכל אחד מהם פנה בדרכו ולא נשארו במבנה אלא היא ובתה חסיבה שאינה נשואה, ושנים מבניה. כל אחד מהם חסך כסף מעבודתו במהלך השנים והם בנו מכספיהם האישיים את שתי הדירות, קומה מעל קומה, מעל הבית המקורי שקיבלה המשפחה בשנת 1948 והתגוררו בהן, עד אשר עזבו והשכירו את הדירות כדי שלאמם ולאחותם הרווקה יהיה מקור פרנסה. בן של אחד השוכרים היה מוחמד אבו שאהין, קרוב משפחה של בעלת המבנה.

4. משפחתו של אבו שאהין התגוררה בדירה בקומה השלישית במשך 5 שנים בערך, ושלמה דמי שכירות באופן חודשי. דבר זה ידוע לכם וחווה השכירות הומצא לכם במסגרת הליכי העתירה שהוגשה בראשונה.

5. הדירה שהוחרמה ונהרסה היתה בקומה השלישית, ושטחה 85 מטר.

6. המשפחה כולה בעלת עבר נקי וכל דאגתה לחיות בשלום.

ב. האירוע :

7. מעולם לא היה לאף אחד מבני המשפחה ידיעה קודמת אודות כוונתו של אבו שאהין לבצע את הפיגוע, להם עצמם נודע על האירוע כמו לשאר האנשים, מהחדשות.

אין חולק שלא היתה להם מעורבות כלשהי במעשיו.

ג. אי החריגה בבניה :

8. לא ניתן לטעון כי משפחת העותרת לא עמדה בצו ובנתה את המבנה מחדש על דעת עצמה. כאמור בעתירה, אחרי הפניות והתזכורות שנשלחו למפקד הצבאי בעניין אישור בניית המבנה ע"י בני המשפחה, בגלל שהמבנה ניזוק באופן שאינו מאפשר לחיות בו והייתה חובה להרסו, התקבלה תשובת המשיב, ובה נאמר כי:

"נבקש לציין, כי צו ההחרמה וההריסה אותו הוציא המפקד הצבאי חל רק על דירת המפגע מוחמד אבו שאהין. מכאן, אין כל מניעה כי שכניו של המפגע יפעלו להקמה מחדשת של דירותיהם שלהם. כמובן, שאין הדברים אמורים ביחס לדירת המפגע, שכן זו, עודנה מוחרמת ע"י המפקד הצבאי".

בתשובת המפקד הצבאי לא הוגבלה המשפחה במספר הקומות או אופן הבנייה וכל מה שנזכר הוא כי "אין הדברים אמורים ביחס לדירת המפגע".

אילו היתה ההריסה נעשית כדין, בוודאי לא היה צורך להרוס את המבנה ולבנותו מחדש. הקומה השלישית ההרוסה היתה עומדת בהריסתה, מהווה אות וסימן לכל עובר אורח, ותזכורת כי יד השלטונות הויה בה.

אנו מכירים לא מעט בתים אשר דירה אחת בהם, אמצעית אפילו, נהרסה. אולם משנהרסה כדין וכמובטח, נהרסה בפיצוצים מבוקרים או ידנית, לא פגעה בתשתית המבנה, קירותיה ההרוסים מלמדים כי כאן ניתן עונש מרתיע. שאר הבית, ואף הקומות מעל להריסה, עומדים על כנם.

ד. אי עמידת המפקד הצבאי בהבטחתו שלא לפגוע בשאר המבנה:

9. לא ניתן להתעלם מן העובדה שהסיבה הבסיסית לאילוצה של המשפחה להרוס המבנה כולו ובנייתו מחדש, היא חריגת המפקד הצבאי ואי עמידתו בהבטחות שניתנו מול בית המשפט העליון בעניין אופן ההריסה.

10. במהלך הדיון בעתירה מול בית המשפט העליון ציין בית המשפט בפסק דינו, סעיף 68 כי :

“אשר לשאלת הבטיחות ואופן הריסת המבנה. כזכור, הצו מושא העתירה מתייחס רק לקומה העליונה של בניין בן שלוש קומות. במסגרת ההחלטה בהשגת העותרות, הבהירו המשיבים כי תוכנית הריסת הדירה גובשה על-ידי מהנדסים מוסמכים, “לאחר ביצוע מיפוי מדויק של הדירה ותוך התחשבות במאפייניה ההנדסיים ובמיקומה”. כל זאת, “מתוך התחשבות בצורך להימנע ככל הניתן מפגיעה במבנים שכנים או בחלקי המבנה שאינם מיועדים להריסה, קרי, הקומות התחתונות בבניין”. בנוסף לכך, הצהירו המשיבים כי ההריסה תבוצע בליווי מהנדס, אשר יוודא כי ננקטים כלל הצעדים למניעת פגיעה אגבית. כפי שצינתי, התחייבויות אלה של המשיבים הינן ראויות, ויש להקפיד על מילויין. בנסיבות אלה, אני סבורה כי אין מקום לקבוע שההריסה המתוכננת אינה מידתית”.

11. ההריסה בוצעה בפועל ביום 16.11.2015, ממש שנה לפני כתיבת בקשת המחילה. למרבה הצער, המשיבים והמהנדסים שמטעמם **לא עמדו בהתחייבויותיהם** וכתוצאה מהריסת הקומה השלישית נפגעו כצפוי שתי הקומות התחתונות של המבנה עצמו (קומה ראשונה ושניה) ונגרמו נזקים חמורים ל-3 מבנים נוספים שהם מסביב למבנה.

למרות אי עמידת המפקד הצבאי בהתחייבותו מול בית המשפט העליון, עמדה המשפחה בהוראות המפקד הצבאי ולא חרגה בבניה!

12. הנוקים הללו נאמדים בכסף רב, וכבר הוגשה תביעה למשרד הבטחון בעקבות הנוקים שנגרמו והאילווצים שהוטלו על המשפחה. **עבור ההריסה ההכרחית של שתי הקומות ובנייתן מחדש נקבע על ידי השמאי סך של 460,000 ₪ נכון לספטמבר 2016. סכומים יותר נמוכים נקבעו עבור שיקום וקימום 3 הבתים השכנים שנפגעו הפיצוץ הבלתי מבוקר.**

בקשת המחילה נועדה, בין השאר, לאפשר התגמשות בתביעה ואולי ספיגת חלק מן הנזק על ידי הנפגעים העיקריים.

ה. הפעלת תקנה 119 על כל מרכביה ולא רק חלק ממנה:

13. נטען לא אחת כי יש לדאוג לאפשר מילוי הסיפא לתקנה 119, היינו, חזרתו של המשיב מן הצו בעתיד. כל פגיעה בתוקף תקנות ההגנה לשעת חירום מחייבת, מחמת אופיה ומטרתה, להבטיח את החזרה ממנה.

במה דברים אמורים? כל הריסה והריסה על פי הרישא של תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 חייבת להבטיח אפשרות למימוש הסיפא של אותו סעיף. התקנה המנדטורית 119 לתקש"ח לא רק אפשרה התרמה והריסה, **אלא גם היא אפשרה מחילה והחזרה.**

בהמשך התקנה מגיע זמן התיקון:

"ומשהוחרמו כל בית או מבנה או קרקע כנ"ל, רשאי המפקד הצבאי להחרים את הבית או את המבנה או כל דבר הנמצא בבית, במבנה, בקרקע או עליהם.

מקום שכל בית, מבנה או קרקע הוחרמו (שמטו) לפי צו מאת מפקד צבאי כאמור לעיל, רשאי שר הביטחון (הנציב העליון) בכל זמן, בצו, למחול על ההחרמה (השמט) כולה או מקצתה, ואז תקומנה שנית, כדי מידת אותה מחילה, הבעלות על הבית, המבנה או הקרקע, וכל טובות-הנאה או זכויות-שימוש, בבית, במבנה או בקרקע או עליהן, לקניין בני-אדם שהיו זכאים להם אילולא ניתן צו ההחרמה (השמט) וכל שעבודים על הבית, המבנה או הקרקע, יחזרו לתקפם לטובת בני-האדם שהיו זכאים בהם אילולא ניתן צו ההחרמה (השמט).

המפקד הצבאי, אותו מפקד צבאי המוסמך להחרים ולהרוס, מוסמך גם למחול על
ההחרמה וההריסה!]

ו. ניתן למחול, צריך למחול, כדאי למחול

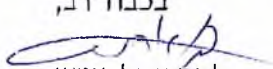
13. בנסיבות המיוחדות והחורגות שנוצרו, נראה כי הדרך הנכונה והמתאימה להשיב דבר על מכוננו הינה הוצאת צו מחילה לאותו "מרחב וירטואלי".

יש לשים אל לב לכך שממילא אין מניעה כי הבעלים יקימו קומה רביעית ויותירו את מרחב הקומה השלישית פעור. לפיכך נכון ונכון לפעול בהסכמה ולהגיע אליה בצורה מיושבת.

14. ייאמר עוד כי בכוונת ב"כ המבקשים מחילה לקיים מגעים עם נציגים לשם השגת האמור לעיל.

15. לא נתעלם מכך שבית המשפט העליון בשבתו בעתירות נגד הריסות בתים, התעניין מאד בגורל ה'סיפא' של תקנה 119, ואופן יישומה. הוא ביקש לדעת כמה בקשות חנינה הוגשו בעבר, כמה מהן נענו וכיצד פעלה המערכת ביחד לתיקון. יצויין עוד כי התוצאות שהובאו אל שלהנו לאחר דחיית הדיון לצורך בירור זה היו דלות מאד ולא ניתן כלל להתהדר בהן.

16. אני סבורה כי הענות חיובית לבקשה ספציפית זו תוכל להיות מובאת בגאווה אל בית המשפט העליון ולסבר את חששותינו.

בכבוד רב,

לאה צמל, עו"ד

העתק: המוקד להגנת הפרט